

## ÖZET

### GÜL-EKİN YAPRAKBİTİNE (*Metopolophium dirhodum* (Walker), Hem.: Aphididae) KARŞI BAZI DOĞAL İNSEKTİSİTLERİN ETKİLERİ

Özge KÜÇÜK

Yüksek Lisans Tezi, Bitki Koruma Anabilim Dalı  
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Tülin AKŞİT  
2012,49 sayfa

Çalışma 2010-2011 yıllarında gülde (*Rosa hybrida* L. cv. 'First Red') zararlı yaprakbiti türlerinden *Metopolophium dirhodum*'a (Walker) (Hem., Aphididae) bazı doğal maddelerin (kaolin, insektisidal sabun, neem yağı sabunu, spinosad) etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu maddelerin *M. dirhodum*'a doğrudan etkileri, kalıntı etkileri ve uzaklaştırıcı etkileri sera ve laboratuvar koşullarında belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, insektisidal sabun deneme sonrası iki beşinci güne kadar %50.45'in üzerinde etki göstermiştir. Neem yağı sabunu bir denemede düşük etkili (%15.09-%19.71) bulunmuş, ikinci denemede ise %36.96-%72.27 arasında etki göstermiştir. Kaolin uygulamasının iki kez tekrarlanması olumlu sonuç vermiş ve etki %66.87'e ulaşmıştır. Laboratuvar koşullarında doğal maddelerin kalıntı etkileri araştırılmış ve bu maddelerin kalıntılarının *M. dirhodum*'a etkisiz bulunmuştur. Tercih denemelerinde kaolin, neem yağı sabunu ve insektisidal sabunun *M. dirhodum* erginlerini uzaklaştırdığı, bireylerin kontrol bölgesini tercih ettikleri görülmüştür. Neem yağı sabunu, *M. dirhodum*'un nimf sayısı, ömür ve nimf dönemlerinin sürelerini etkilememiştir. Kaolinin bitki yüzeyinde oluşturduğu beyaz tabaka dezavantaj olmakla birlikte kaolinin on gün, insektisidal sabun ve neem yağı sabununun beş veya yedi gün aralıklarla uygulanmasıyla *M. dirhodum*'un baskı altına alınabileceği, bu maddelerin sentetik kimyasallara alternatif olabileceği görülmüştür.

**Anahtar sözcükler:** *Metopolophium dirhodum*, gül, kaolin, insektisidal sabun, neem yağı sabunu, spinosad